

Dyra läkemedel lönsamma när reumatiker kan jobba mer

Biologiska läkemedel (TNF-alfahämmare) har betytt ett helt nytt liv för många med reumatoid artrit, RA. Samtidigt är det mycket dyra läkemedel. Nu visar en ny svensk studie att samhället får tillbaka en stor del av kostnaderna genom att patienterna kan jobba mer.

Studien har gjorts av forskare vid Karolinska Institutet i Solna och visar att en stor del av kostnaderna tjänas in efter några få år.

– Vi har studerat patienter med etablerad RA, ofta sedan många år och också för dessa gäller slutsatsen att de arbetar mer, säger Jenny Augustsson, som är en av forskarna.

Forskarna har följt omkring 600 personer som fick biologiska läkemedel för första gången under fem år. Resultaten, som forskarna hoppas ska publiceras i en vetenskaplig tidskrift, visar att arbetsförmågan ökar redan efter ett halvårs behandling.

Ett år efter behandlingens början kunde patienterna i genomsnitt arbeta fyra timmar mer i veckan och efter tre år kunde de arbeta sex timmar mer.

Olika i landstingen

Biologiska läkemedel är dyra och de tre vanligaste ligger alla högt i listan över de läkemedel som kostar samhället mest pengar. De används inte lika ofta i alla lands-

ting. Samtidigt är det väl känt att de ofta ger mycket positiva effekter.

Stora vinster

– Med begränsade resurser inom sjukvården kan det bli diskussioner om i vilka fall de ska användas och då är det viktigt att visa att de också ger stora vinster, säger Jenny Augustsson.

Forskarna har beräknat att patienternas ökade arbetsinsatser innebär att en tredjedel av kostnaderna för behandlingarna tjänas in under en femårsperiod. Då har man inte tagit med att patienterna i genomsnitt skulle ha minskat sina arbetsinsatser om de inte fått TNF-alfahämmare i beräkningen.

Åter i jobb efter 20 år

Att biologiska läkemedel, när de fungerar bra, kan ge stora samhällsekonomiska vinster i enskilda fall finns det många exempel på. Redan för fem år sedan skrev Reumatikertidningen om Birgitta Ek, som efter 20 års förtidspension kunde börja jobba på heltid.

Birgitta Ek fick RA i början av 1980-talet. Hon blev som många andra med RA snabbt sämre och fick, efter några års i stort sett resultatlös medicinering och många operationer, hel förtidspension 1984.

2001 fick hon biologiska läkemedel. De gav snabb effekt och hon kunde återuppta en utbild-

Tack vare effektiv behandling kunde Birgitta Ek börja arbeta igen efter 20 år som förtidspensionär.

ning till läkarsekreterare, som hon tidigare tvingats avbryta på grund av sin sjukdom. När utbildningen var klar året därpå fick hon heltidsjobb som läkarsekreterare. Detta har hon fortfarande kvar.

–Jag jobbar fortfarande heltid. Så vitt jag kan minnas har jag bara haft tre sjukdagar sedan dess och då hade jag influensa.

Text: Magnus Lindström
Foto: Hans Pettersson

Kostnaden för reumatikerläkemedel ökade mest

Landstingens kostnader för läkemedel som ingår i högkostnadsskyddet uppgick till nästan 20,7 miljarder kronor under 2008, visar årsstatistiken från Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket.

Det är en ökning med 3,8 procent jämfört med motsvarande period förra året, men

något mindre än 2007 då ökningen var 4,2 procent.

Den största ökningen inom högkostnadsskyddet står läkemedel mot reumatism för. Gruppen ökar med 21 procent till nästan 1,6 miljarder kronor. Ökningen beror till stor del på fortsatt ökad användning av biologiska

läkemedel. En annan grupp som ökar är läkemedel mot diabetes som ökar med åtta procent till drygt 1,1 miljarder kronor.

Fördelat per landsting ökade kostnaderna mest i Gotlands kommun. Jämtlands läns landsting var det enda landsting vars kostnader minskade.